

זהו יום שחור למדינה, יום שחור לכנסת,

יום חג לימין הריאקציוני...

"חוק סיכסוכי עבודה", שנתקבל סופית בשבוע שעבר, אוסר שביתות בכל הסקטור הממשלתי והציבורי, בשורות חיוניים ובמחלקות אכזריות. הוא מאפשר למשרד העבודה לשלוח מפריי-שביתה למקומות מוש-בתים, ומטיל על השובתים את החובה לשלם פיצויים עבור הנוזקים שנגרמו על-ידי השביתה.

הימין תקף את החוק מפני שהוא לא הספיק לו. אחרי שוברי הימין נימקו את הסתייגויותיהם, בא תור רי לייצג את הקו הפוך, בהסכמתם האילמת, אך הברו טט של רבים מאנשי מפלגת-העבודה ומפ"ם שלא יכלו להתנגד בגלוי לחוק:

אורי אבנרי: אני שמח שאני ראשון המסתייגים מצד האופוזיציה הדמוקרטית. אני משמש כאן פה לעשרות אנשים מכל חלקי הבית. המתקוממים נגד החוק הזה, אולם פיהם סתום ומצפונם כבול.

רב מלמן (חרות): מה קרה להם? **אורי אבנרי:** אתה יודע זאת כמוני.

אליא תהיה אשליה בלב איש. חוק זה מהווה נקודת-מיפנה בתולדות מדינת ישראל.

זהו יום שחור למדינה, יום שחור לכנסת, יום חג לימין הריאקציוני.

לפני כמה ימים קיבלה הכנסת את חוק הבחירות לרבי-נות. שגם הוא היה מיפנה. אותו חוק כונן שילטון תיאוקרטי בתחום היחסים בין דת ומדינה.

החוק הזה מבטח בתחום הכלכלי והסוציאלי. **לו מישטר הידוע בהיסטוריה כמישטר "קורי פורטיבו" שני הפאשיזם האיטלקי.**

הוא מטיל, למעשה, איסור מוחלט על שביתות. הופך את המקשלה עצמה למשירת-שביתה. ומכונן דיקטטורה בירוקרטית של שלושה מנגנונים משולבים: הביורוקרטיה הממשלתית, הביורוקרטיה של אירגוני המעבידים והבירוקרטיה של אירגוני העובדים. זוהי בדיק המתכונת של עצמם.

התוצאה הכלכלית של המישטר הזה תהיה בתכרח ירידת רמת-החיים של השכירים, ושינוי החלוקה של ההכנסה הלאומית לרעתם.

כל סחורה במדינה נתונה למשאו-מתן חופשי, וכל בעל רכוש במדינה חופשי למכור את רכושו ביוקר. רק סחורה

לפי הצעתנו, רק חוזה-עבודה שהעובדים עצמם אישרו אותו ברוב דעות, יחול על העובדים. רק הוא יגביל את זכויות העובדים לגבי שביתה.

לאמור: "כל הוראה בהסכם קיבוצי, השוללת או המגבירה את זכות השביתה, תיכנס לתוקפה לגבי אותם עובדים

בנימו מוסולוני (1938)

אני רוצה להפנות את דברי אל ססלי המערך: אתם לא מרגישים בזה, כי אתם מידרדרים בצעדים קטנים מאד, וכל צעד נראה לכם כדבר קטן.

אבל אם תביטו אחורה, ותראו היכן עמדתם לפני עשר שנים, לפני עשרים שנה — תיווכחו לדעת שהלכתם דרך ארוכה-ארוכה.

אני נזכר בנאומו של שר-העבודה יוסף אלמוגי לפני שהיה שר-העבודה, כשעוד היה חבר רפ"י. אני זוכר היטב את נאומו בראשית הכנסת הקודמת. בין עמדתך העקרונית אז, אדוני שר-העבודה, כשהיית באופוזיציה של רפ"י — **זלמן שובל:** אז הוא היה האגף השמאלי של רפ"י, עכשיו הוא האגף הימני של המערך.

אורי אבנרי: אז, כשהיה האגף השמאלי של רפ"י, הוא היה שמאלי לאין שיעור יותר משהוא עכשיו, כשהוא שר-העבודה של מפלגת-העבודה. אפילו אתה, אדוני שר-העבודה, גלשת בשש-שבע שנים אלו וחזק רב!

כל המערך הולך וגורש ימינה, בעניינים סוציאליים, כמו בעניינים של דת ומדינה, בעניינים של שוים ומחלמה, מילימטר אחרי מילימטר, מבלי להרגיש בכך.

(רעש בספלי המערך) בכל פעם שמזכירים לכם את זה — אתם מתרגזים ומתקוממים.

מרדכי סורקיס: אבל העולם הזה בסדר? **אורי אבנרי:** כשהעולם הזה יהיה בשילטון,

תהיה לך אפשרות למתוח עליו ביקורת. כיום, למרבה הצער, לא מעשינו שלנו הם הקובעים את זכויות האזרחים.

קריאות: — — — **אורי אבנרי:** אפשר להתקומם נגד זה, ולא נעים לשמוע את זה. אבל אני חוזר ואומר לכם: אתם גולשים, ואינכם מרגישים שאתם גולשים. כי הגלישה היא בכל פעם קטנה, עוד החלטה של הכנסת, עוד סעיף של חוק, כל החלטה היא החלטה קטנה, וכל סעיף הוא סעיף קטן. אבל כשאתם רואים את הצטברות מעשיכם בשש-שבע השנים האחרונות — אתם רואים שאתם נמצאים בגלישה מתמדת ימינה.

ימינה, ימינה, ימינה...

הימין יכול להתברך בהישגיו גם בשטח זה, כמו בשטחים אחרים. הוא מושך אתכם אחריו.

מנחם בגין: אפשר לשאול שאלה? אני אבין מה שאתה אומר, אם תסביר לי מה ההבדל בין האגף השמאלי של פועלי-ציון ימין, ובין האגף הימני של פועלי-ציון שמאל.

אורי אבנרי: אם הושר-ראש יתן לי די זמן כדי להשיב על כך — אני מוכן בהחלט להיכנס לדיסרציה היסטורית על כך.

היו"ר יצחק נבון: זה — במיזנו.

אורי אבנרי: אבל, אדוני חבר-הכנסת בגין, אם מותר לי לפשט את שאלתך ולהעבירה למושגים אקסוליים, אנשך אותה כך: "מה ההבדל בין הימין, שאתה מייצג אותו בבית זה, לבין הימין של המערך?" תשובתי היא: אין שום הבדל.

ההבדל היחיד הוא שהימין של המערך יכול לבצע דברים, והימין הקקאסי בבית הזה אינו יכול לבצע מאומה. הוא רק יכול, על-ידי מישחק פרלמנטרי, להביא לכך שהימין של המערך, הכולל את הימין של מפ"ם, יבצע את הדברים שאתם רוצים.

מנחם בגין: מה זה ימין ומה זה שמאל? אני רוצה לומר לך את ההבדל. כשאני הייתי צעיר בין הימין והשמאל, פועלי-ציון ימין ר שמאל. היה מי שהסביר זאת. עכשיו אינך יודע להסביר מה ההבדל בין המערך וגח"ל.

אורי אבנרי: למדתי שאתה היית חבר ה' שומר-הצעיר בימים ההם...

מנחם בגין: עד גיל בר-מצווה. **אורי אבנרי:** עד גיל בר-מצווה. בוודאי אתה מצוי בזה יותר ממני. אני אחד המעטים בבית הזה שמעולם לא היה חבר השומר-הצעיר, אבל הייתי חבר הארגון שחבר הכנסת בגין עמד לאחרי מכן בראשו.

היו"ר יצחק נבון: חברי הכנסת, הדושיח הזה עכשיו ייפסק. כל האלמנטים האוטוביוגרפיים — במיזנו. חבר הכנסת בגין, עם כל הכבוד — אני מבקש להפסיק.

אורי אבנרי: למרות הנגימה הקלילה שהתגנבה לוויכוח זה, אדוני היושב-ראש, החוק הזה הוא חוק חמור מאין כמוהו. אתם, אנשי המערך, והממשלה של המערך, עולים כאן על דרך שהיא דרכו הקלאסית של הימין בעולם המערבי.

אבנרי: זה יום חג לימין ובעוד הימין תוקף בשצף קצף ותובע את הרחבת החוק, לורש הר שמאל את ביטולו. אורי אבנרי היה אתמול דוברו העיקרי. זהו יום חג לימין — הכריז, במשך עשר השנים האחרונות הולך ונסוג הר מערך בצעדים איטיים ומתקרב ל- גח"ל ועתה צעד צעד גדול. אר

הדיווח של אהרון גבע ב"דבר"

רק לאחר שתאשר בהצבעה חשאית, בדרך שתקבע בתקן נות מטעם שר-העבודה ובאישור ועדת העבודה של הכנסת, על-ידי לפחות שלושה רבעים של ציבור העובדים, עליהם חל או עומד לחול ההסכם הקיבוצי.

מה יכול להיות, גבירתי היושבת ראש, יותר דמוקרטי, יותר גיווני, יותר מתאים לכוננות המוצהרות — להבדיל מהכוננות האמיתיות — של מציעי הצעת-חוק זו? אם יש חוזה קולקטיבי המגביל את זכות-השביתה והמכונן בורות חובה, כי אז יש להביא את החוזה הזה לאישור העובדים.

אם יאשרו אותו העובדים עצמם, הוא יחול, בצדק, על העובדים. אבל אם העובדים עצמם לא אישרו אותו, וזא נדרשו כלל לאשר אותו, אם התעלמו מרצונם — כי אז כל הגבלת זכויותיהם על-ידי חוק היא בלתי-מוסרית, בלתי-דמוקרטית, בלתי-סוציאליסטית, בלתי-ידידתית.

כל המערך גולש

אחרי שנימקתי כמה הסתייגויות נוספות (לצמצם את החוק למיקרים של סכנת-חיים, למנוע הטלת קני סות על עובדים, וכו') סיכמתי את עמדתנו בנאום נוסף. באותה שעה כבר השתררה בבית, אווירה של עליונות, אולי בגלל עיפות הח"כים, וידיעתם שכל הדין בורים לא ישנו דבר לגבי החצבעה:

אורי אבנרי: ...אדוני היו"ר, יש בכנסת הזאת כמו בקודמת, הידרדרות מתמדת אל הסילוסופיה של הימין.

אחת ורק רכוש אחד כבולים על-פי חוק: הסחורה והרכוש הקרויים "עבודה".

זוהי פגיעה בחופש האדם וזכויות האזרח. החוק הזה הוא אנטי-דמוקרטי, אנטי-סוציאליסטי, אנטי-דמוקרטי.

ההידרדרות ימינה

גבירתי היושבת ראש, חוק זה הוא חלק מההידרדרות ההיסטורית של החברה הישראלית בדור האחרון, הידרדרות מהכרה פוצי-יאליסטית, חלוצית, שוחרת שלום וחופש — המדינה הריאקציונית, שוחרת סיפוח, מחסלת חירויות, פוערת פער סוציאלי.

אל ישלה את עצמא איש גבירתי היושבת ראש, שכאן נעשה רק צעד קטן, המגביל רק את החופש בחלק קטן אחד של המשך הלאומי.

כשם שאין הריון חלקי, גבירתי היושבת ראש, כך אין חופש חלקי. אתם שהביאו את החוק הזה להגבלת החופש בסקטור אחד, בסקטור הממשלתי-הציבורי, יחילו מחר אתם העקרונות על כל שאר חלקי המשק.

אם הימין בוכה היום על כך שעדיין לא בוצעה המחפכה הימנית בצעד בכל המשק — הרי זה בכי זמני בכבד.

מכשיר של נפייה

גבירתי היושבת ראש, הפירכה העיקרית שעליה מבוסס חוק זה היא שהעובדים שותפים לחוזים קולקטיביים המתקבלים בארץ, ועל כן הם קיבלו על עצמם את איסור השביתה. אין לזה שחר.

כשהמזכיר הכללי של ההסתדרות מכריז בעצמו שאין עובדים השפעה כדשה על הכוון רוקרטיה ההסתדרותית, שהמוסדות העליונים של ההסתדרות הם זרוע מבצעת של הממשלה ושה צמרת מפלגת העבודה, הרי הכספים המו"סרי של חוק זה מתמוטט כולו.

גמר כאן שרוצים למנוע מעובדים להסר התחייבויות שהם מקבלים על עצמם באורח חופשי. אבל האמת היא שרוצים למנוע מעובדים להשתמש בזכויות המבוטלות באמצעות חוזה-עבודה אשר העובדים עצמם אין להם שום חלק ונחלה בהם.

לכן, גבירתי היושבת-ראש, הסתייגותנו העיקרית נועדה להפוך אנדה זו למציאות.